

Jaarverslag 2024

Rekenkamer Heusden

Maart 2025

Voorwoord

De rekenkamer doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en van de baten en lasten van het afgelopen jaar.

Indeling jaarverslag

In hoofdstuk 1 doen we verslag van de activiteiten van rekenkamer in 2024 en wat dat aan onderzoekresultaten heeft opgeleverd.

In hoofdstuk 2 gaan we in op de wijze waarop de communicatie met de raad heeft plaatsgevonden.

In hoofdstuk 3 leggen we verantwoording af over de besteding van het budget in 2024.

In hoofdstuk 4 is de groslijst opgenomen van aangedragen onderzoeksonderwerpen, zoals die gold voor eind 2022.

Samenstelling rekenkamer

De rekenkamer bestond uit drie personen, die elk voor een periode van zes jaar zijn benoemd:

- Frits van Vugt (voorzitter), benoemd per 15 juli 2022;
- Kees Nauta (plv. voorzitter), herbenoemd per 15 juli 2022;
- Linda Mustert-Brabers (lid), lid t/m september 2024;
- Frank Bongers (lid), benoemd per 1 oktober 2024.

Ondersteuning

De ondersteuning van de rekenkamer was in 2024 in handen van de ambtelijk secretaris Vince Janssen.

1. Wat hebben we gedaan in 2024?

In 2024 is de rekenkamer bezig geweest met onderzoeken naar:

- De Voorste Venne (oplevering onderzoek op 13 november)
- (Volks)huisvesting en wonen in Heusden (vooronderzoek; opgeleverd op 12 december)
- De programmabegroting (start onderzoek in juli; afronding verwacht in Q1 van 2025).

In dit hoofdstuk worden ook enkele andere activiteiten van de rekenkamer belicht.

1.1 **Onderzoek naar De Voorste Venne**

Dit onderzoek had als vraagstelling:

- wat zijn de relevante factoren die de ontwikkeling en toekomst van De Voorste Venne bepalen?
- Onder welke condities is een duurzame exploitatie mogelijk, en welke rol heeft de gemeente daarbij?

Voorgeschiedenis

In het voorjaar van 2023 startte de rekenkamer met een oriëntatie op deze vraagstelling door het schrijven van een Notitie Tijdlijn De Voorste Venne. Deze besprak de rekenkamer, tezamen met een concept-onderzoeksopdracht, op 6 september 2023 met een klankbordgroep uit de raad. Daarna selecteerde de rekenkamer, op basis van de definitieve onderzoeksopzet het bureau Synarchis.

Onderzoeksproces

Op 17 januari 2024 startte feitelijk het onderzoek met het startgesprek met alle betrokkenen van de gemeente (wethouders, ambtenaren, rekenkamerleden en de onderzoeker).

Ook met de drie hoofdgebruikers van De Voorste Venne (naast de stichting DVV: de Bibliotheek Heusden en met Het Pieck) zijn uitvoerige gesprekken geweest, evenals met een afvaardiging van de overige gebruikers. Daarnaast vond een groepsgebesprek plaats met afgevaardigden van de raadsfracties.

In het najaar werd er wederhoor op de bevindingen gedaan met zowel de gemeentelijke medewerkers als met de drie hoofdgebruikers. En vervolgens kwam er een bestuurlijke reactie van het college.

Op 13 november 2024 werd het onderzoeksrapport uitgebracht, dat vervolgens op 28 november in de Informatiebijeenkomst Samenleving werd gepresenteerd.

De gemeenteraad stemde op 17 december unaniem in met de conclusies en de 12 aanbevelingen van de rekenkamer.

Belangrijkste aanbevelingen:

- formuleer een concrete inhoudelijk opdracht, waarin de verwachte prestaties en doelstellingen van de drie hoofdgebruikers zijn opgenomen; en zorg bij de opdracht voor DVV voor een balans tussen de beoogde prestaties en de financiële resultaten;

- stimuleer het optimaal gebruik van de accommodatie van DVV;
- betrek de beschreven duurzaamheidsscan bij de uitvoering van de priorijst voor verduurzaming;
- creëer duidelijkheid en eenduidigheid door als gemeente op te treden als verhuurder naar elk van de drie hoofdgebruikers; deze blijven zelf verantwoordelijk voor de exploitatie, beheer en onderverhuur;
- stimuleer de programmatische samenwerking tussen de drie hoofdgebruikers; verdere synergie van de backoffice kan als uitdaging worden meegegeven;
- reflecteer als raad en college op de ontwikkelingen binnen het dossier DVV, met name de besluitvorming daarover.

1.2 Vooronderzoek (Volks)huisvesting en wonen in Heusden

Dit vooronderzoek is in eigen beheer door de rekenkamer uitgevoerd. Er stonden een paar punten centraal:

- wat is er recht gekomen van de aanbevelingen van het rekenkamerrapport uit 2017?;
- welke ontwikkelingen hebben zich nadien voorgedaan?;
- hoe wenselijk is een verdiepend onderzoek, en welke vragen moeten dan beantwoord worden?

Het onderzoek startte in het voorjaar van 2024, en werd in het najaar afgerond. Na de bestuurlijke reactie van het college, werd de rapportage op 16 december naar de raad gestuurd.

De conclusie van de rekenkamer was dat een vervolgonderzoek op dit moment niet nodig is. Mogelijke (in de rapportage beschreven) invalshoeken voor onderzoek worden al in lopende trajecten meegenomen. Wel constateerde de rekenkamer dat er nog een slag kan worden gemaakt als het gaat om het monitoringsysteem.

Bespreking van het vooronderzoek vond plaats in een informele setting met raadsleden op 23 januari 2025. Bij die gelegenheid werd – in het verlengde van de opmerking van de rekenkamer over de nog inadequate monitoring - de zorg geuit vanuit vele fracties over het onvoldoende beeld (en grip) kunnen krijgen op de voortgang van het woningbouwprogramma, tegen het licht van de doelstellingen.

1.3 Onderzoek naar de programmabegroting Heusden (hoe SMART zijn de inhoudelijke programma's?)

Vlak voor de zomer zijn de eerste oriënterende gesprekken geweest. Maar omdat de ambtelijke voorbereiding programmabegroting 2025 toen al ver gevorderd was, heeft de rekenkamer besloten eerst deze begroting af te wachten, om vervolgens het onderzoek concreet te starten. Dat is inmiddels gebeurd. Rond april 2025 worden de eerste resultaten hiervan verwacht.

1.4 Bijdrage aan de Klankbordgroep Sociaal Domein

Voorgeschiedenis

De rekenkamer heeft in het voorjaar van 2020 haar (vervolg)onderzoek sociaal domein gepresenteerd. Die is besproken in de raad op de raad op 7 juli 2020.

Op basis van de aanbeveling van de rekenkamer om het college te verzoeken binnen 6 maanden een rapportage op te stellen met daarin de elementen uit het rekenkamerrapport, is er vervolgens bij amendement een raads werkgroep geïnstalleerd die de uitvoering van de voorstellen zou volgen en bewaken.

Verdere ontwikkeling

Het duurde enige tijd voordat er een rapportage lag en voordat de klankbordgroep van de raad zich daarover kon buigen. Dat vond plaats op 27 juni 2023, in aanwezigheid van de ambtelijke adviseurs en de rekenkamer. Op 21 september 2023 is de eerste versie van de monitoring besproken in de klankbordgroep. Een vervolg vond plaats op 26 oktober. Ter voorbereiding daarvan heeft de rekenkamer haar kanttekeningen bij de monitor met de raad gedeeld.

In 2024 is het overleg over de gewenste monitoring gecontinueerd. Dit heeft geleid tot een nieuw dashboard, dat op 26 september 2024 is besproken met de klankbordgroep en de rekenkamer. Toen is afgesproken dat een nieuwe versie bij de tweede berap van dit jaar door het college met de raad zou worden gedeeld. Dat is niet gelukt (wel heeft de klankbordgroep een laatste tussenversie ontvangen).

De verwachting is dat er bij de eerste berap 2025 een eerste versie van de monitor voor de raad zal liggen.

1.4 Overleg over de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken van het college

Met inwerkingtreding van de nieuwe 213a-verordening in 2023 is ook de afspraak gemaakt tussen de gemeentecontroller en de rekenkamer om jaarlijks vooraf de keuze van de door college en ambtelijke organisatie voorgenomen doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken te bespreken.

Dat overleg vond op 28 juni plaats. De voor 2025 geplande onderzoeken gingen over a. regionale samenwerking, en b. duurzaamheidssubsidies.

Over beide heeft de rekenkamer adviezen gegeven hoe deze te onderzoeken.

2. Communicatie raad - rekenkamer in 2024

Werkwijze communicatie tussen de raad en de rekenkamer

De communicatie van de rekenkamer is geregeld in artikel 12 van het Reglement van orde van de Rekenkamer. Daarnaast is een en ander over de communicatie ten aanzien van onderzoeken vastgelegd in het onderzoekprotocol van de rekenkamer.

Overleg met de raad

De voorzitter van de rekenkamer heeft op 20 februari toelichting gegeven in de gemeenteraad over het raadsvoorstel inzake de begroting van de rekenkamer 2024.

Op 29 mei heeft de rekenkamer de raad op de hoogte gesteld van de onderzoeksopzetten voor het vooronderzoek (Volks)huisvesting en wonen in Heusden (zie paragraaf 1.2) en over het onderzoek naar de programmabegroting (zie paragraaf 1.3).

Op 19 maart heeft de rekenkamer, samen met het onderzoeksbureau Synarchis, een groepsgesprek gehouden met de klankbordgroep uit de raad.

Via haar brief van 23 december aan de raad(sfracties) heeft de rekenkamer de fracties uitgenodigd om nieuwe onderwerpen voor onderzoek aan te dragen, en uitgenodigd die toe te lichten in een gesprek met de rekenkamer. Deze gesprekken vonden plaats in 2025.

3. Overige activiteiten van de rekenkamer

De voorzitter van de rekenkamer heeft op 26 april overleg gevoerd met een raadslid over een voorgenomen motie over de jaarrapportage van HvB.

De rekenkamer heeft op 29 november het jaarcongres van de vereniging van rekenkamers bijgewoond. Bij die gelegenheid is ook het handboek "De binnen- en buitenkant van rekenkamers" uitgebracht.

4. Wat heeft het gekost?

De rekenkamer is bevoegd binnen een aan haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken (artikel 6, lid 1 verordening op de Rekenkamer Heusden 2023). Alle uitgaven komen ten laste van dit budget, behoudens de personeelskosten van het secretariaat. Deze komen ten laste van het budget van de griffie.

In onderstaande tabel zijn de begrote en werkelijke lasten van de rekenkamer in 2024 opgenomen. De indeling is toelichtend van aard. Aan de rekenkamer is één ongesplitst budget toegekend.

Omschrijving	Begroting 2024	Werkelijke lasten 2024
Externe onderzoekskosten	€ 24.000	€ 12.672
Kosten van onderzoek in eigen beheer en overige activiteiten, zoals rekenkamerbrief	€ 12.000	€ 15.119
Presentiegelden vergaderingen, inclusief vergoeding reiskosten	€ 16.600	€ 13.715
Overige kosten	€ 1.000	€ 1.188 *)
Budget 2023	€ 53.600	€ 42.694

*) voornamelijk contributie Vereniging van Rekenkamers

5. Groslijst onderzoeksonderwerpen per 31 december 2022

Conform het Onderzoekprotocol wordt jaarlijks de groslijst van door de raadsfracties aangedragen onderzoeksonderwerpen gepubliceerd. De laatste keer dat er een 'rondje fracties' plaatsvond, was in oktober & december 2022. Toen heeft de rekenkamer de raadsfracties gevraagd ideeën aan te dragen voor onderzoeksonderwerpen, bij voorkeur in de vorm van een concrete onderzoeksvraag. Aan deze oproep van de rekenkamer is door de raadsfracties gehoor gegeven.

Alle door de fracties aangedragen onderwerpen zijn in onderstaande tabel opgenomen. Hierin zijn ook de onderwerpen opgenomen die de rekenkamer op basis van landelijke en lokale ontwikkelingen en discussies zelf interessant zou vinden om te onderzoeken.

Onderwerp	CDA	DMP	D66	GB	GL/PvdA	Heusden 1	Heusden Trans- parant	Heusden Verbindt	VVD	Reken- kamer
Burgerparticipatie			x	x						x
GOL / GVVP	x							x		
Grondexploitatie							x			
Baanbrekers		x								
Voorste Venne *)		x								x
O3 (onderzoek armoedebeleid) *)	x	x				x	x			
Regionale samenwerking sociaal domein							x			
Woningbouwbeleid *)					x		x	x		
Duurzaamheid										x

*) Deze thema's zijn onderzocht dan wel waren in 2024 in onderzoek.

Begin 2025 heeft de rekenkamer op basis van een inventarisatie bij alle raadsfracties een nieuwe groslijst samengesteld, Over totstandkoming en verdere verwerking wordt verslag gedaan in het jaarverslag 2025.